

Til Transportministeriet

Sendt pr. mail til trm@trm.dk samt arp@trm.dk

17. august 2022

Fiberalliancens hørings svar vedrørende udkast til forslag om ændring af lov om private fællesveje

Fiberalliancen hilser det udsendte udkast til lovforslag velkommen. Lovforslaget har sigte på at fremme muligheden for at nedgrave bredbåndsinfrastruktur på private fællesveje i landzoner, og er således en opfølgning på initiativ nr. 12 i den nye telepolitiske aftale fra december 2021 om at indføre bedre graveadgang på private fællesveje.

Transportministeriet har i tillæg udsendt et forslag til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om betaling af gebyrer efter lov om private fællesveje i høring.

Fiberalliancens bemærkninger til begge høringer fremgår af nærværende hørings svar.

Indledende bemærkninger

Fiberalliancen har i flere år peget på, at de energiselskabsejede fibernetselskaber oplever problemer med at nedgrave fibernet på private fællesveje i landzoner, hvor kommunerne ikke har vejmyndighed. Her er graveadgangen betinget af en forudgående privatretlig aftale mellem vejarealets ejer (lodsejere) og fibernetselskabet.

Igennem årene har der været talrige eksempler på, at berørte lodsejere ikke har reageret på en graveanmodning om fremføring af fibernet til ejendomme med vejret til vejen (fællesvej). I en del tilfælde har lodsejeren krævet en økonomisk kompensation for graveadgangen, selvom der som oftest alene graves i vejarealet - typisk i vejrabat - og ikke i afgrøder. I nogle tilfælde har der været tale om ublu høje beløbsstørrelser. Der er også eksempler på at

lodsejere har nægtet at imødekomme en graveanmodning på grund af nabostridigheder og deslige.

De svære gravevilkår på private fællesveje i landzoner hæmmer fibernetselskabernes mulighed for at tilbyde en samfundskritisk infrastruktur, som fibernet repræsenterer, til alle husstande og virksomheder indenfor selskabernes respektive forsyningsområder. Gravevilkårene er med til at forsinke og fordyre anlægsprocessen, og et stigende antal husstande og virksomheder i landområderne afskæres adgang til hurtigt bredbånd gennem fibernet. Problemets omfang forventes at vokse i takt med at fibernetselskaberne skal ud til de "sværeste" adresser som primært er lokaliseret i landdistrikterne.

Den anførte problemstilling skærpes yderligere af den nye politiske målsætning om, at alle boliger og virksomheder i Danmark skal have adgang til minimum 100/30 Mbit/s i 2025 – og endnu vigtigere – at mindst 98 procent af alle boliger og virksomheder i 2025 være dækket med en infrastruktur, der kan levere 1 Gbit/s (1.000 Mbit/s) i downloadhastighed.

Det fremgår af den telepolitiske aftale, at forligskredsen i 2025 skal se nærmere på, hvordan også de sidste procenter – den såkaldte restgruppe – kan dækkes med gigabit. En ikke uvæsentlig andel af restgruppen har adresse på private fællesveje i landzoner.

Fiberalliancen har tidligere foreslået som løsning, at fibernetselskaberne søger direkte ved kommunen – altså udenom vejarealets ejer(e) – i lighed med private fællesveje i byer og bymæssige områder. Her gennemfører kommunen en partshøring af grundejerne og udsteder tilladelse til placering af ledninger m.m. i private fællesveje på relevante, saglige og proportionale vilkår, og grundejerne kan ikke modsætte sig, at en tilladelse udnyttes.

Henset til, at der er tale om udbygning af en samfundskritisk infrastruktur, som har afgørende betydning for den fremtidige bosætning og erhvervsaktivitet i landdistrikterne, bør denne løsningsmodel være i kommunernes egen interesse.

Konkrete bemærkninger

§24 a, stk. 1

I § 24 a, stk. 1 foreslås det, at ledningsejeren kan ansøge kommunalbestyrelsen om at meddele tilladelse til, at de nødvendige kabler mv. placeres i færdselsarealet til forsyning af ejendomme med vejret eller stien på gæsteprincippets vilkår, i de tilfælde, hvor det ikke har været muligt at indgå en privatretlig aftale med vejarealets ejer om etableringen og vilkårene herfor.

Det fremgår dog ikke konkret hvornår ledningsejeren kan anmode kommunalbestyrelsen om at gå ind i sagen. I bemærkningerne til lovforslagets § 1 anføres det, at det teoretiske og praktiske udgangspunkt er, at kommunalbestyrelsen og dermed forslaget til ny § 24 a, stk.

1, først kommer i spil, når en af aftaleparterne, formegentlig oftest ledningsejeren, retter henvendelse til kommunen og forelægger den sammenbrudte forhandlingsituation.

I lovbemærkningerne henvises der til, at Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI) i medfør af § 9 n, stk. 1, nr. 5, jf. § 9 m, stk. 1, nr. 9, jf. § 9 j, stk. 2, i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 845 af 21. august 2019 (herefter graveloven), kan bestemme, at ejeren af en ejendom skal give adgang til etablering af et højhastighedsnet til elektronisk kommunikationsnet i private veje og private fællesveje på landet. Forud for SDFI's indtrædelse i sagen har vejarealets ejer en 2-måneders frist til at reagere på en graveanmodning fra en ledningsejer, jf. § 9 j, stk. 3. Ifølge Transportministeriet har bestemmelsen kun været anvendt én gang til at placere ledninger i private veje og private fællesveje på landet. I den konkrete sag tog det mere end 12 måneder at behandle klagesagen og den samlede "ventetid" var på omkring 1 ½ år.

Fiberalliancen mener, at der i bestemmelsen bør fastsættes en tidsfrist for de privatretlige forhandlinger mellem ledningsejer og vejarealets ejer, og at tidsfristen bør ligge på niveau med den typiske tidsfrist for kommunernes behandling af graveanmodninger for private fællesveje i byer og bymæssige områder, nemlig omkring 2 uger. En længere frist vil hæmme og fordyre fibernetsselskabernes mulighed for en fuld udbygning af fibernet i landdistrikterne.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at træffe bestemmelse efter den foreslåede § 24 a, og at kommunalbestyrelsens afgørelse af en ansøgningssag vil kunne være at henvise parterne, herunder modtageren af den ønskede infrastruktur, til at genoptage forhandlingerne, hvor dette efter kommunalbestyrelsens vurdering vil være mest hensigtsmæssigt.

Fiberalliancen finder det ikke hensigtsmæssigt hvis kommunalbestyrelsens afgørelse alene kan bestå i at henvise en ansøgningssag til fornyede forhandlinger mellem ledningsejer og lodsejer, da der hermed er risiko for en længerevarende sagsproces som kan fordyre udbygningen af fibernet. I sidste ende kan det føre til, at fiberoperatøren er nødt til at indstille et anlægsprojekt til skade for lokalsamfundet.

§24 a, stk. 4

I §24 a, stk. 4 fremgår det, at en tilladelse efter stk. 1 skal betinges af, at ledningsejeren yder vedkommende grundejere erstatning for eventuel skade ved anbringelse eller tilstedeværelse samt ved eftersyn og istandsættelse af de omhandlede kabler og eventuelt tilbehør, retablerer vejareal og arbejdsareal efter end arbejde og skriftligt underretter kommunen om, at retableringsarbejderne er gennemført.

Hvis der er tale om erstatning for anbringelse af anlægget i vejarealet vil det betyde fravigelse af gæsteprincippet. Det bør derfor præciseres, at der alene er erstatning for strukturskader eller ødelagte afgrøder, som erstattes efter "Landsaftale for el- og fiberanlæg på landbrugsjord".

§24 b, stk. 1

I § 24 b, stk. 1 fremgår det, at ledningsejeren har ret til at få tinglyst en ledningsdeklaration om anlæggets tilstedeværelse i eller på vejarealet eller stiarealet uden arealejerens samtykke.

Fiberalliancen finder bestemmelsen hensigtsmæssig, idet en tinglysning af en ledningsdeklaration for anlæggets tilstedeværelse – uden fravigelse af gæsteprincippet – giver en beskyttelse af infrastrukturen - i tillæg til Ledningsejerregistret (LER).

Den foreslåede bestemmelse skal også ses i lyset af gravelovens § 6, hvor det fremgår, at kabler til brug for elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester, der nedlægges i privat ejendom, skal tinglyses med tilhørende tinglysningsrids på de berørte ejendomme. Fiberalliancen har kendskab til eksempler på, at berørte lodsejere ikke har indvilliget i at få tinglyst en ledningsdeklaration om et fiberanlægs tilstedeværelse på en privat fællesvej.

Forslag om fastsættelse af regler om opkrævning af gebyr ved behandling af ansøgning

Ifølge de almindelige bemærkninger til lovforslaget, og den foreslåede ændring af bekendtgørelsen om betaling af gebyrer efter lov om private fællesveje, er det intentionen at give kommunalbestyrelsen mulighed for at opkræve et gebyr til hel eller delvis dækning af kommunernes omkostninger ved behandling af ansøgninger i henhold til loven.

Fiberalliancen støtter ikke indførelse af et gebyr for behandling af ansøgninger om graveadgang på private fællesveje i landzoner - ligesom der heller ikke opkræves gebyr for ansøgninger om placering af ledninger m.m. i private fællesveje i byer og bymæssige områder eller andre vejtyper.

Der bør således ikke være forskel på om hvorvidt en ansøgning om graveadgang sker i et byområde eller i et landdistrikt.

Borgere og virksomheder bosat på private fællesveje i landzoner hører i forvejen blandt de allerdyreste adresser at dække med fibernet som følge af en ofte meget spredt bebyggelse og lange grave- og ledningsafstande. Indførelse af et gebyr for behandling af ansøgning om graveadgang vil gøre det endnu dyrere for fibernetselskaberne at udrulle fibernet i landdistrikterne – hvad enten der er tale om et gebyr efter tidsforbrug eller et fast gebyr.

Adgang til fibernet som en samfundskritisk infrastruktur har som sagt en afgørende betydning for den fremtidige bosætning og erhvervsaktivitet i landdistrikterne – og har dermed også en positiv betydning for kommunernes fremtidige skattegrundlag og indtægter. Det er derfor også i kommunernes egen interesse at få udbygget fibernet til alle borgere og virksomheder – ikke mindst borgere som er bosat på private fællesveje i landzoner.

Fiberalliancen foreslår på den baggrund, at muligheden for gebyrfinansiering udgår, subsidiært at der indføres et loft for opkrævning af et mindre, fast gebyr på i størrelsesorden 1.000 kr. – svarende til det mindre, faste gebyr, som kommunerne kan opkræve i medfør af bekendtgørelse om Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens gebyrer på byggeområdet.

Fiberalliancen står naturligvis til rådighed for besvarelse af Transportministeriets eventuelle spørgsmål i forbindelse med dette høringssvar, ligesom Fiberalliancen gerne uddyber høringssvaret ved et møde.

Med venlig hilsen

Christian Vonger Berg
Fiberalliancen
chb@greenpowerdenmark.dk
Mobil: +45 2275 0411